

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas sayısı: 1987/35

Karar sayısı: 1988/17

Karar günü: 3.6.1988

R.G. Tarih-Sayı :20.08.1988-19905

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Askeri Yargıtay Daireler Kurulu.

İTİRAZIN KONUSU: 1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 403. maddesinin son fıkrasının Anayasa'nın 38. maddesine aykırılığı nedeniyle iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY:

4.Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu Ankara 4 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından, örgüt oluşturarak uyuşturucu madde imâl etmek, satmak ve ihraç etmek suçlarından yargılanan sanıkların, Türk Ceza Kanunu'nun 79. maddesi de dikkate alınarak aynı Kanunun 403. maddesinin 1., 2., 5. bentleriyle 59. maddesi uyarınca müebbet ağır hapis cezasıyla cezalandırılmalarına ve 403. maddenin son fıkrası gereğince de tüm taşınır ve taşınmaz mallarının müsaderesine ilişkin olarak verilen karar, sanıklar ve vekillerinin temyizi üzerine Askeri Yargıtay 5. Dairesi'nce incelenerek, sübuta, uygulamaya ve vasfa yönelik tüm itirazları reddedilmiş, ancak, sanıklar hakkında genel müsadere cezası verilmesi Anayasa'nın 38. maddesine açıkça aykırı görüldüğünden, Türk Ceza Kanunu'nun 403. maddesinin son fıkrasının iptali için yerel mahkemece Anayasa Mahkemesi'ne gidilmesi gerektiği kanısıyla hüküm bozulmuştur.

Ankara 4 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nce direnilerek verilen mahkumiyet kararını inceleyen Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'nca, Türk Ceza Kanunu'nun 403. maddesinin son fıkrasının, Anayasa'nın 38. maddesine aykırı olduğu kanısına varılarak, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 29. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına karar verilmiştir.

III- YASA METİNLERİ :

A- İPTALİ İSTENEN YASA KURALI :

Türk Ceza Kanunu'nun itiraz konusu hükmü de içeren 403. maddesi şöyledir:

"Madde 403.- 1. Uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imâl, ithal veya ihraç veyahut bu Millere teşebbüs edenler on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile birlikte istihsal mntıkları dışında ve polis teşkilatı bulunan kaza merkezlerinden birinde infaz edilmek ve bu müddet içinde emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmak üzere üç seneden beş seneye kadar sürgün ve uyuşturucu maddenin her gram veya küsuru için on lira ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Şu kadar ki, hükmedilecek para cezası bin liradan aşağı olamaz.

2. Yukarıdaki bentte gösterilen uyuşturucu madde eroin, kokain, morfin, baz morfin veya esrar ise faile müebbet ağır hapis cezası verilir.

3. Uyuşturucu maddeleri memleket içinde ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak satanlar veya satışa arz edenler veya satın alanlar veya yanında yahut başka bir yerde bulunduranlar veya bu maddeleri parasız devredenler veya bu suretle devralanlar veya sevk veya nakledenler veya bunların alınıp satılmasına veya devrine veya her ne suretle olursa olsun, tedarikine vasıta olanlar, beş seneden az olmamak üzere ağır hapis cezası ile birlikte istihsal mıntıkları dışında ve polis teşkilatı bulunan kaza merkezlerinden birinde infaz edilmek ve bu müddet içinde emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmak üzere iki seneden beş seneye kadar sürgün ve uyuşturucu maddenin her gram veya küsuru için on lira ağır para cezası ile cezalandırılır. Şu kadar ki, hükmedilecek para cezası beşyüz liradan aşağı olamaz.

4. Eğer geçen bentteki fiil eroin, kokain, morfin, baz morfin veya esrara taallük ederse ağır hapis cezası on seneden ve ağır para cezası onbin liradan eksik olamaz.

5. Yukarıdaki bentlerde yazılı cürümleri işlemek maksadı ile teşekkül vücuda getirenlerle, bu teşekkülleri idare edenlere veya bunlara dahil olanlara beş seneden az olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

İki ve daha ziyade kimselerin bu cürümleri işlemek için anlaşmaları teşekkül sayılır.

Cürmün; teşekkül vücuda getirenlerle idare edenler veya bu teşekküle dahil bulunanlar tarafından işlenmesi halinde birinci, üçüncü ve dördüncü bentlerde yazılı cezalar bir misli arttırılarak hükmolunur. İkinci bentteki halde faillere idam cezası verilir.

6. Birinci, üçüncü ve dördüncü bentlerde yazılı cürümler bu cürümleri meslek, san'at veya maişet vasıtası haline getirenlerle aralarında anlaşma ve irtibat olmaksızın iki veya daha ziyade kimseler tarafından toplu olarak işlenirse, hükmolunacak cezalar yarı nispetinde arttırılır. İkinci bentte gösterilen halde idam cezası verilir.

7. Onsekiz yaşını bitirmeyen küçükleri veya ceza ehliyetini haiz bulunmayanları birinci, üçüncü ve dördüncü bentlerde yazılı cürümleri işlemekte kullanan kimseler hakkında asıl fail için tertip olunacak ceza altıda bir nispette arttırılır ve ikinci bentteki halde idam cezası verilir.

Birinci, ikinci bentlerle beşinci, altıncı ve yedinci bentlerin idam cezası tertip veya bu cezalar yerine başka bir ceza tayin olunduğu hallerde failin bilcümle menkûl ve gayrimenkul mallarının müsaderesine dahi hükmolunur."

B- DAYANILAN ANAYASA KURALI :

"Madde 38.- Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılamaz; kimseye suçu işlemek üzere ağır hapis cezası ile birlikte istihsal mıntıkları dışında ve polis teşkilatı bulunan kaza merkezlerinden birinde infaz edilmek ve bu müddet içinde emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmak üzere iki seneden beş seneye kadar sürgün ve uyuşturucu maddenin her gram veya küsuru için on lira ağır para cezası ile cezalandırılır. Şu kadar ki, hükmedilecek para cezası beşyüz liradan aşağı olamaz.

4. Eğer geçen bentteki fiil eroin, kokain, morfin, baz morfin veya esrara taallük ederse ağır hapis cezası on seneden ve ağır para cezası onbin liradan eksik olamaz.

5. Yukarıdaki bentlerde yazılı cürümleri işlemek maksadı ile teşekkül vücuda getirenlerle, bu teşekkülleri idare edenlere veya bunlara dahil olanlara beş seneden az olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

İki ve daha ziyade kimselerin bu cürümleri işlemek için anlaşmaları teşekkül sayılır.

Cürmün; teşekkül vücuda getirenlerle idare edenler veya bu teşekküle dahil bulunanlar tarafından işlenmesi halinde birinci, üçüncü ve dördüncü bentlerde yazılı cezalar bir misli arttırılarak hükmolunur. İkinci bentteki halde faillere idam cezası verilir.

6. Birinci, üçüncü ve dördüncü bentlerde yazılı cürümler bu cürümleri meslek, san'at veya maişet vasıtası haline getirenlerle aralarında anlaşma ve irtibat olmaksızın iki veya daha ziyade kimseler tarafından toplu olarak işlenirse, hükmolunacak cezalar yarı nispetinde arttırılır. İkinci bentte gösterilen halde idam cezası verilir.

7. Onsekiz yaşını bitirmeyen küçükleri veya ceza ehliyetini haiz bulunmayanları birinci, üçüncü ve dördüncü bentlerde yazılı cürümleri işlemekte kullanan kimseler hakkında asıl fail için tertip olunacak ceza altında bir nispette arttırılır ve ikinci bentteki halde idam cezası verilir.

Birinci, ikinci bentlerle beşinci, altıncı ve yedinci bentlerin idam cezası tertip veya bu cezalar yerine başka bir ceza tayin olunduğu hallerde failin bilcümle menkûl ve gayrimenkul mallarının müsadereğine dahi hükmolunur."

B - DAYANILAN ANAYASA KURALI :

"Madde 38.- Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu İşle İtiraz konusu Türk Ceza Kanunu'nun 403. maddesinin son fıkrası, başka bir başvuru nedeniyle Anayasa Mahkemesi'nce 3.6.1988 gününde, E. 1987/28, K. 1988/16 sayı ile iptal edildiğinden aynı konu hakkında yeniden karar verilmesine yer bulunmamaktadır.

VI - SONUÇ :

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 403. maddesinin son fıkrası, Anayasa Mahkemesi'nin 3.6.1988 günlü, E. 1987/28, K. 1988/16 sayılı kararıyla iptal edilmiş olduğundan aynı konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına, oybirliğiyle

3.6.1988 tarihinde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Mahmut C. CUHRUK	Yekta Güngör ÖZDEN	Necdet DARICIOĞLU

Esas sayısı: 1987/35
Karar sayısı: 1988/17

Üye

Yılmaz ALİEFENDİOĞLU

Üye

Muammer TURAN

Üye

Mehmet ÇINARLI

Üye

Mustafa GÖNÜL

Üye

Mustafa ŞAHİN

Üye

Adnan KÜKNER

Üye

İhsan PEKEL

Üye

Selçuk TÜZÜN